

اخذ شناسنامه برای فرزندان خارج از چارچوب ازدواج رسمی پروسه‌های بسیار سخت است

کودکان بدون هویت و بی فردا

سعیده علیپور

تنها ساعتی پس از انتشار نقل قولی از سخنگوی سازمان ثبت احوال ایران مبنی بر اینکه «برای کودکان خارج از ازدواج رسمی هم شناسنامه صادر می‌شود»، سخنگوی این سازمان آن را تکذیب کرد و گفت: «این وظیفه ثبت احوال نیست که برای چنین کودکانی شناسنامه صادر کند».

سیفالله بوتربای اضافه کرد: «فرزندانی که پدر مشخص ندارند و حاصل رابطه نامشروع هستند، مادر آن‌ها باید به دادگاه مراجعه کرده تا پس از صدور حکم توسط دادستان، سازمان ثبت احوال شناسنامه صادر کند».

گرچه اشاره او به این دسته از تولدها سرپیسته و بدون بیان آمار بود، اما به موضوعی پرداخت که پیشتر به آن کمتر توجه شده بود؛ اینکه وضعیت حقوقی کودکان حاصل از چنین روابطی چیست؟

در حالی که چندی پیش «اعطای تابعیت به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی» به تصویب رسید و برخی آن را گامی در جهت پررنگ شدن نقش زنان در اعطای هویت به فرزندان تلقی کردند، اما هنوز مشکلات فراوانی در خصوص اخذ شناسنامه برای کودکان وجود دارد که

پدر مشخصی ندارند و بر اساس قانون مادر به راحتی نمی‌تواند اقدام به اخذ شناسنامه برای آنها کند. به طوری که برخی معتقدند سختی صدور شناسنامه برای این دسته از کودکان در کنار سایر مشکلات سبب می‌شود، بسیاری از این مادران در دوره جنینی تصمیم به سقط بگیرند یا بعد از تولد اقدام به رها کردن کودک خود کنند.

این در حالی است که اصل بیستیم قانون اساسی می‌گوید که همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی و سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند. از جمله این حقوق اجتماعی داشتن سند هویت و سند سجلی است.

قانون چه می‌گوید؟

به موجب بند الف ماده یک قانون ثبت احوال مصوب سال ۱۳۵۵ یکی از وظایف سازمان ثبت احوال، ثبت ولادت و صدور شناسنامه است. در این مورد قانونگذار بین اطفال متولد از رابطه مشروع و نامشروع تفاوتی قائل نشده بود. اما در سال ۱۳۷۶ بر اساس حکم امام خمینی (ره)، قانون این تفکیک را قائل شد و مشخص کرد که فرزندان (مردی که با مادر کودک رابطه خارج از عرف برقرار کرده است) پدر عرفی طفل تلقی می‌شود و در نتیجه تمامی تکالیف مربوط به پدر از جمله اخذ شناسنامه بر

عهده اوست. او تکالیف پرداخت نفقه و حضانت کودک را نیز بر عهده دارد. با این حال بر اساس ماده ۸۸۴ قانون مدنی، موضوع توارث بین آنها منتفی است. یعنی این کودک از پدر عرفی خود همچون سایر فرزندان ارثی نمی‌برد.

اما به گفته کارشناسان حقوقی در خواست پدر برای شناسنامه برای این کودکان راحت نیست چرا که به استناد اقرار طرفین به داشتن رابطه نامشروع، ابتدا طرفین به تحمل یکصد ضربه شلاق محکوم شده و پس از تحمل این حدمی توانند اقدامات لازم اداری را برای اخذ شناسنامه انجام دهند.

ماده ۱۶ قانون ثبت احوال می‌گوید: «اعلام و امضای دفتر کل وقایع به ترتیب به عهده اشخاص زیر خواهد بود: ۱. پدر یا جد پدری. ۲. مادر در صورت غیبت پدر و در اولین زمانی که قادر به انجام این وظیفه باشد. ۳. وصی یا قیم یا امین. ۴. شخصی که قانونا عهده‌دار نگهداری از طفل هستند. ۵. متصدی سیرده شده است. ۶. صاحب واقعه که سن او از ۱۸ سال تمام به بالا باشد.» اما همه این موارد در صورتی است که بحث نامشروع بودن کودک مطرح نشده باشد. محمدنظمی، وکیل دعاوی خانواده‌گی در این باره می‌گوید: «در ماده ۱۱۷ این قانون آمده است که هر گاه ابوابین طفل معلوم نباشند، سند بانام خانواده‌گی آزاد و نام‌های فرضی در محل اسامی

سخنگوی سازمان ثبت احوال: مادر فرزندان که پدر مشخص ندارند و حاصل رابطه نامشروع هستند، باید به دادگاه مراجعه کرده تا پس از صدور حکم توسط دادستان، سازمان ثبت احوال شناسنامه صادر کند

ابوبین تنظیم می‌شود. تصحیح اسامی فرضی با تکمیل مشخصات ناقص به موجب اقرار نامه و موضوع ماده ۱۲۷۳ قانون مدنی یا حکم دادگاه یا مدارک حصر وراثت به عمل خواهد آمد و نام خانوادگی اصلاح خواهد شد. در ماده ۱۸ نیز مقرر داشته که نماینده یا مامور ثبت احوال ولادت طفل فاقدولی را ثبت و مراتب را برای اقدام به دادستان اطلاع دهد. بنا به مراتب صدور سند سجلی ناظر به اولاد سرراهی و غیر شرعی نیز هست. طفل سرراهی ممکن است ناشی از زنا هم نباشد طفل مشروعی را پدر و مادر به دلیل محرومیت و فقر یا به علت کثرت اولاد سر کوچه بگذارند. این طفل نامشروع نیست برای این طفل احيانا مشروع و احتمالا نامشروع ثبت احوال باید شناسنامه صادر کند».

اکثر نوزادان رها شده

حاصل رابطه نامشروع هستند شنیدند صدای گریه یک نوزاد در

گوشه خیابان، مسجد، امامزاده، حرم و... داستان جدیدی نیست. بسیاری از گذشته تا امروز از مشاهده مستقیم تا شنیدن اخباری از این دست گفته‌اند. حتی گاهی خبرهای جسته گریخته‌ای از پیدا شدن جنین یا نوزادی زنده در کنار سطل‌های زباله مخبره می‌شود. آخرین خبر مربوط به ۵ خردادماه سال گذشته بود که حوالی ساعت ۱۹ در شهرک ولیعصر واقع در منطقه ۱۸ شهرداری تهران نوزادی رها شده در سطل زباله پیدا شد. با اعلام اورژانس تهران حال نوزاد مساعد بود و اقدامات بعدی برای تحویل نوزاد به سازمان‌های حمایتی با هماهنگی مرجع قضایی انجام شد.

گرچه مشخص نشد این نوزاد به چه دلیل رها شده بود اما مصطفی اقلیما، رئیس انجمن علمی مددکاری اجتماعی ایران، معتقد است: «اکثر کودکان رها شده در سطل‌های زباله، حاصل رابطه نامشروع هستند».

او افزود: «معمولا دختر و پسرهایی که ناخواسته بچه‌دار می‌شوند برای اینکه آبروی‌شان نرود، جنین یا کودک خود را در سطل زباله یا کنار خیابان رها می‌کنند. آن‌ها تنها زسوی عرف جامعه که از سوی قانون هم تحت فشار هستند و به همین دلیل ترجیح می‌دهند صورت مسئله را پاک کنند. چون اگر کودک حاصل رابطه مشروع باشد مادر در بیمارستانی می‌تواند اعلام کند کودک را نمی‌خواهد تا مسئولان بیمارستان، نوزاد را تحویل بهزیستی دهند».

اقلیما بیان کرد: «نگر مادر در بیمارستان هم این کار را نکند معمولا کودک را در ملام می‌گذارد و از دور تماشا می‌کند چه کسی او را برمی‌دارد به همین دلیل می‌توان حدس زد که اکثر نوزادانی که در سطل‌های زباله رها می‌شوند حاصل رابطه‌های نامشروع هستند».

اقلیما به برنا گفت: «با وجود اینکه همه بچه‌ها را شناسنامه می‌دهند، اما باید به خانواده‌های هم که مجبور شده‌اند این کار را انجام دهند نگاه کرد و دید چه عملی باعث شده این مادر بتوانند فرزند خود را در خیابان رها کنند».

اما سوی دیگر آمار بالا بودن سقط جنین جنایی، یا همان سقط‌های غیرقانونی نیز می‌تواند روی دیگر سکه وضعیت کودکان حاصل از ارتباطات بیرون از ثبت رسمی را نشان دهد.

سقط‌های غیرقانونی

در حالی که بر اساس اعلام پزشکی قانونی در سال گذشته ۱۲ هزار و ۴۱۱ مورد مجوز سقط جنین قانونی صادر شده است، برخی معتقدند عدد سقط‌های غیرقانونی بسیار بیش از

برخی تصویب قانون «اعطای تابعیت به فرزندان حاصل از ازدواج زنان ایرانی با مردان خارجی» را گامی در جهت پررنگ شدن نقش زنان در اعطای هویت به فرزندان تلقی کردند، اما هنوز در خصوص اخذ شناسنامه برای کودکانی که پدر مشخصی ندارند مشکلات فراوانی وجود دارد و بر اساس قانون مداران به راحتی نمی‌توانند اقدام به اخذ شناسنامه برای آنها کنند

این است و حتی رقم ۱۲ هزار مورد اعلام شده از سوی سازمان پزشکی قانونی را تنها سه درصد از سقط جنین‌هایی می‌دانند که در کشور انجام می‌شود.

گرچه شمار زیادی از این سقط‌ها به دلیل تغییر سبک زندگی خانواده‌ها، مشکلات اقتصادی و گرایش به داشتن فرزند کمتر است، اما به گفته مریم ذوقی، مشاور خانواده بخشی از سقط جنین‌های روز افزون نیز نتیجه جلوگیری از تولد کودکی است که بر اساس قانون شناسنامه‌ای به آنها تعلق نمی‌گیرد و مادر در صورت نگه داشتن فرزندش باید یک تنه در مقابل عرف و مذهب و قانون بایستد. این در حالی است که گاهی این زنان خود قربانیان خواهش‌های مردانی هستند که با وعده ازدواج و تشکیل خانواده آنها را فریب داده‌اند.

او با بیان اینکه بسیاری اوقات زنان با تلاش زیاد و همکاری قابل توجه برخی قضات موفق می‌شوند یا لاخره برای کودکانشان شناسنامه هم بگیرند می‌گوید: «همه افراد برای وارد شدن به این پروسه نفس گیر توان روحی لازم را ندارند. این در حالی است که خیلی از این زنان خود به دلیل تجربیاتی که از سر گذرانده‌اند، دچار آسیب‌های روحی فراوانی نیز شده‌اند».

او ادامه می‌دهد: «متأسفانه بسیاری از این زنان نه از سوی خانواده، نه جامعه، نه قانون حمایت نمی‌شوند و همه آنها را متهم می‌دانند و در این صورت آنها چاره‌ای ندارند جز سقط جنین. این در حالی است که زنی که از مبادی قانونی باردار نشده نمی‌تواند برای سقط جنین درخواست دهد و به همین دلیل اقدام به سقط غیرقانونی می‌کند که خود می‌تواند مشکلات روحی و جسمی فراوانی را برای او برپا داشته باشد».

از گوشه و کنار

حوریچی:

کل کشور در وضعیت قرمز کرونایی است

ایرج حریریچی، معاون کل وزارت بهداشت، در بیان آموزش پزشکی با بیان اینکه دیگر رنگ‌بندی کرونایی معنایی ندارد، گفت: نارنجی و زرد ندارد، کل کشور در وضعیت قرمز قرار دارد و در صورت ادامه این روند آمار کشته‌های کرونا به ۴۵ هزار نفر هم خواهد رسید. این در حالی است که دیروز سیماسادات لاری، سخنگوی وزارت بهداشت از صعود دوباره مبتلایان روزانه کرونا و مرگ ۱۴۴ تن طی ۲۴ ساعت گذشته خبر داد.

اورژانس اجتماعی ایران:

لایک کردن پست‌های کودک آزاری جرم است

رئیس اورژانس اجتماعی ایران به کسانی که پست‌های کودکان آزاری را در شبکه‌های اجتماعی لایک می‌کنند هشدار داد که این کار جرم است و شش ماه تا دو سال حبس برای آن در نظر گرفته شده است. محمود علی‌گوز مردم و خانواده‌ها خواست هر مردی را که فکر می‌کند کودک آزاری است از طریق شماره تلفن ۱۳۳ به اطلاع مددکاران اورژانس اجتماعی برسانند و آن‌ها تشخیص خواهند دادند که موضوع مطرح شده کودک آزاری است یا خیر.

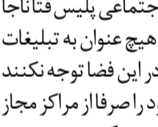
معاون اجتماعی پلیس فتا ناجا:

ثبت نام و فروش واکسن آنفلوآنزا در فضای مجازی ممنوع است

سرهنک رامین پشایی، معاون اجتماعی پلیس فتا ناجا گفت: هر گونه تبلیغات یا فروش خصوصی ثبت نام و فروش واکسن آنفلوآنزا در فضای مجازی، جرم محسوب شده و با مجرم‌ان نیز برخورد قانونی خواهد شد. وی افزود: با توجه به تجزیه و تحلیل پرونده‌های تشکیل شده در پلیس فتا با عنوان «تبلیغات و فروش دارو و واکسن تحت عناوین مختلف» به خصوص در ماه‌های اخیر که شیوع کرونا و پروس در کشور شتاب بیش تری پیدا کرده؛ مشخص شده اکثر این اقدامات صرفا پوششی در جهت کلاهبرداری از متقاضیان است. معاون اجتماعی پلیس فتا ناجا از هموطنان خواست به هیچ عنوان به تبلیغات افراد سودجو و کلاهبردار در این فضا توجه نکنند و کلیه نیازهای دارویی خود را صرفا از مراکز مجاز و داروخانه‌های سطح شهر تهیه کنند و در صورت مواجهه با موارد مشکوک و تبلیغات در این خصوص، موضوع را از طریق سایت رسمی پلیس فتا به آدرس www.cyberpolice.ir اطلاع دهند.

وقوع آتش سوزی در دو منطقه از جنگل‌ها و مراتع بویر احمد

رییس اداره منابع طبیعی شهرستان بویراحمد از وقوع دو آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع این شهرستان خبر داد و گفت که آتش‌سوزی از ارتفاعات منطقه جوش و زنگوا بویراحمد همچنان ادامه دارد. عباس حسن‌زاده گفت که یکی از این آتش‌سوزی‌ها در جنگل‌ها و مراتع ارتفاعات لیمو واقع بخش کبکیان شهرستان بویراحمد از ساعت ۱۹ پنج‌شنبه شروع و در بامداد جمعه مهار شد. به گفته حسن‌زاده آتش‌سوزی دوم در جنگل‌ها و مراتع ارتفاعات منطقه جوش و زنگوا در شهرستان بویراحمد از ساعت ۱۷ عصر روز پنج‌شنبه آغاز شده و همچنان ادامه دارد و نیروهای منابع طبیعی و نیروهای مردمی در تلاش برای خاموش و مهار کردن آتش‌سوزی هستند.

هشدار همزمانی موج آنفلوآنزا و کرونا

«ستاد مرکزی مدیریت بحران» در سازمان نظام پزشکی ایران نسبت به خطر همزمانی موج آنفلوآنزا و کرونا و اختلال در خدمت‌رسانی به بیماران ابراز نگرانی کرد. این سازمان همچنین اعلام کرد که بازگشایی مدارس و فضاهای تحصیلی یک تهدید جدی برای شیوع بیشتر کرونا به شمار می‌رود. به گفته این سازمان، ابتلای همزمان به هر دو ویروس به خصوص در افراد مسن و دارای بیماری‌های زمینه‌ای و کودکان ممکن است «به نتایج ناگواری منجر شود».

شیرین جهانگیری، رئیس اداره آموزش و پرورش استثنوی در آذربایجان غربی، هم گفت که در پی مثبت شدن آزمایش کرونای یکی از دانش‌آموزان و مشکوک بودن دو دانش‌آموز دیگر در یکی از مدارس متوسطه آشنوی، این مرکز آموزشی تا اطلاع ثانوی تعطیل شده است. با وجود تعطیلی مدارس در برخی از استان‌ها، مقام‌های شماری دیگر از استان‌ها بر بازگشایی مدارس تاکید دارند.

در همین حال محمدنوذری، معاون سیاسی - امنیتی استاندار ایلام، گفت: «با افرادی که در خصوص بازگشایی مدارس دنبال حاشیه‌سازی هستند، به خود می‌خورند».

وضعیت اصفهان خوب است

با وجود آمار کمی که معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی استان اصفهان درباره ابتلای ۴۸ معلم و ۱۶۳ دانش‌آموز به کرونا در این استان اعلام

خبر

انتشار اخبار پراکنده از ابتلای دانش‌آموزان و معلمان به کرونا

روحانی: اخبار منتشره ناصحیح و بیشتر گمانه‌زنی است

به گفته سرمست، بر اساس گزارش دانشگاه علوم پزشکی قم باید سخت‌گیری‌های بیشتری در مدارس اعمال شود. همچنین مدارس چهار شهرستان استان لرستان تعطیل شده است. حشمت بهمنی، فرماندار دلفان، گفت که به دلیل وضعیت قرمز شیوع کرونا مدارس شهری در این شهرستان اجازه آموزش حضوری ندارند. نعمت‌الله دستیاری، فرماندار رومشکان، در استان لرستان نیز گفت که یک دبیرستان در این شهرستان به علت مثبت بودن تست مدیر آن، تعطیل شده است.

پیشتر، اعلام شده بود ۳۹ دانش‌آموز در شهرستان سلسله در استان لرستان به کرونا مبتلا شده‌اند. خبری که خیلی زود تکذیب شد. سرپرست فرمانداری سلسله هم گفته بود به دلیل افزایش شیوع بیماری کرونا در این شهرستان، تمام مدارس شهری و روستایی بالای ۳۰ نفر جمعیت به جز پایه اول ابتدایی تا اول مهرماه تعطیل است.

مجتبی کلاتر، رئیس دانشکده علوم پزشکی شوشتر، در استان خوزستان نیز گفت که به دلیل بازگشت وضعیت قرمز مدارس و مراکز آموزشی این شهرستان تعطیل خواهند شد.

در حالی که به تازگی بهروز کلیدری، معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی استان اصفهان از ابتلای ۴۸ معلم و ۱۶۳ دانش‌آموز به کرونا و همزمان مقام‌های چند شهر از تعطیلی مدارس به دلیل شیوع کرونا خبر دادند، محسن حاجی‌میرزایی، وزیر آموزش و پرورش، با رد دریافت هر گونه گزارش دربارہ ابتلای دانش‌آموزان به کرونا، بر برگزاری حضوری کلاس‌ها تاکید کرد.

حاجی‌میرزایی در نشست با مدیران مدارس سراسر کشور گفت: «ما اولویت را آموزش حضوری دانش‌آموزان در نظر گرفته‌ایم و مدارس هم باید اولویت را به آموزش حضوری دانش‌آموزان بدهند.» او همچنین گفت: «تاکنون از هیچ مدرسه‌ای گزارشی مبنی بر ابتلای دانش‌آموزان به کرونا دریافت نکرده‌ایم و یک مورد ویدیو هم که در فضای مجازی پخش شده بود، دانش‌آموز به دلیل افت قند خون بی‌هوش شده بود».

روحانی: ابتلا به کرونا دانش‌آموزان صحیح نیست

همچنین روز پنجشنبه، حسن روحانی رئیس‌جمهور، در جلسه روسای کمیته‌های ستاد ملی مقابله با کرونا، با اشاره به گزارش